

Krydsende cirkler

Interview af Jette Hye Jin Mortensen

Kåre Wangel er sociokrati-entusiast, partner og konsulent i den rådgivende sociokrati-virksomhed Crossing Circles. Jeg har interviewet Kåre både for at blive klogere på sociokrati og på hans vej ind i Permakultur Danmark, som ellers mest tiltrækker folk med grønne fingre.

Hvor kommer sociokrati fra - og hvor bruger man det henne i dag?

Det vi kender som sociokrati i dag, kommer fra en hollandsk elektronikvirksomhed, som gennem 70'erne og 80'erne udviklede den sociokratiske cirkelmetode. Ejeren, Gerard Endenburg, havde som barn gået på en kostskole for kvækere, hvor børnene blev inddraget konsensusdemokratisk, som det er normen i hvert fald for de voksne i kvækersamfund.

Forstanderparret på skolen, Kees og Betty, ville gerne undgå at lave store demokratiske forsamlinger som A.S Neill ellers samtidig gjorde på den berømte Summerhill-kostskole i England. I stedet samlede de børnene i mindre kredse eller cirkler, hvor børnene selv traf beslutninger i samtykke. Det var i øvrigt dem, der fandt på at kalde dette for 'sociokrati' i stedet for demokrati, inspireret af sociologen August Comtes drøm om en videnskabelig styreform.

Sociokrati blev først egentlig kendt uden for Holland i løbet af 00'erne, hvor metoden blev taget op flere steder og dannede nye variationer, som i dag bliver brugt mange forskellige steder. Den bredest kendte af disse metoder er nok holakrati, som særligt bliver anvendt af virksomheder. Mest berømt er sko-shoppen Zappos, Mercedes-Benz's IT-udviklingsafdeling og Danfoss eSteering på Als.

Faktisk sker der i Danmark lige nu nogle af de mest spændende eksperimenter med de sociokratiske metoder, selvom det i højere grad er en mere klassisk form for sociokrati, det vil sige cirkelmetoden.

Denne tilgang bliver anvendt blandt andet af Børns Vilkår, DTU og senest af Slagelse Kommune, som har lanceret det nok største forsøg med sociokrati i det offentlige nogensinde. Det er meget spændende for os sociokrati-entusiaster at følge med i, hvordan det udvikler sig dér. Indtil videre lader det heldigvis til at gå rigtig godt.

Sociokrati er også blevet go-to styreformen for økosamfund og bofællesskaber. LØS (Landsforeningen for ØkoSamfund) benytter det også, ligesom deres moderorganisation Global Ecovillage Network gør, i hvert fald mere eller mindre. På samme måde er sociokrati som bekendt blevet indarbejdet meget i permakulturbbevægelsen i de senere år og udgør for mange det primære redskab til en permakulturel tilgang til menneskets fællesskaber og samarbejde.

Du er jo medlem af PKDK, selvom du ikke har uidsweater på og jord under neglene. Hvordan fandt du din plads i permakulturbbevægelsen?

Jeg har længe været meget optaget af, hvordan vi kan skabe en bæredygtig fødevarerproduktion, også lang tid før jeg mødte permakulturen. Og i lige så høj grad har jeg haft en længsel efter at genskabe vores nære, levede, kropslige forhold til naturen. Som et dyr blandt andre dyr, sådan set.

Jeg har dog aldrig selv kunnet finde ud af at få ting til at gro. I hvert fald ikke i min vindueskarm. Så min vej ind i permakulturbevægelsen har mest været at stå fascineret og bifaldende på sidelinjen, og forsigtigt høre om der måske var noget, jeg kunne hjælpe med. Det håber jeg, at der er med sociokrati nu.

Men jeg er også meget interesseret i, hvor dan vi i det hele taget kan gro den permakulturelle bevægelse og forhåbentlig på sigt gøre det monokulturelle landbrug mere eller mindre overflødigt. Jeg tænker, måske lidt naivt, at hvis alle blot kunne se, at permakulturelle fødevarer har så mange fordele både sundhedsmæssigt, miljømæssigt og kulturelt, og hvis vi i øvrigt kan gøre det nemt for folk at købe dem. Så ville vi ikke behøve at råbe nogen op eller bede nogen om støttemidler for at kunne omstille hele landbruget på sigt.

”Det store projekt ser jeg jo nok som at udkonkurrere det monokulturelle landbrug. Og i det hele taget vil jeg gerne hjælpe med at løse alle de udfordringer, som ligger rundt om landbruget. Alt det som de fleste, der har meget jord at drage omsorg for, af gode grunde har travlt til”

Hvad er din egen baggrund, har du været aktiv andre steder?

Jeg er oprindeligt uddannet fra Den frie Lærerskole og er meget optaget af humanistisk pædagogik og demokratiske skoleformer. Det var også det, der oprindeligt tændte min interesse for sociokrati som en mere organisk styreform end den demokratiske. Jeg har dog ikke arbejdet så meget som lærer, men har brugt mere tid på kulturlivet på Fyn, både som digter og som medarrangør af forskellige litterære festivaler.

Jeg har en meget stor kærlighed til lyrik og til den rige danske sangskat. Og jeg har lidt en drøm om at samle en sangbog for de mange grønne organisationer vi har i Danmark.

Jeg er også medlem af Alternativet, som jeg før har været meget aktiv i. Men på det seneste har jeg dog ikke kunnet se, at jeg kunne bidrage med så meget. Det er nok også blevet lidt kedeligt for mig, efter det mest handler om at stille op til valg. Jeg har ikke den store tiltro til, at forandring kan komme fra parlamentariske forsamlinger. I øvrigt er jeg medlem af NGOen Sociocracy for All, og jeg er del af konsulenthuset Crossing Circles, hvor vi blandt andet arbejder med sociokrati.

Lige kort: har du jord - og hvad kan du lide at dyrke?

Jeg har en stor have med æbletræer, et stort pæretræ, valnød, ahorn, blåbær, ribs, stikkelsbær, druer, hindbær og rabarber. Jeg kan bedst lide de ting, som kommer af sig selv. Jeg elsker at gå i haven, men jeg kan også meget godt lide at sætte projekter i gang, så jeg har for det meste så mange bolde i luften, at jeg ikke når i haven så tit.

Men i år har min datter bedt om at få sine egne bede. Så høsten er noget mere fyldig, end den plejer. Jordbær, hjertesalat, jordskokker, kartofler, ærter og tomater. Tomaten kom af sig selv, sjovt nok, og har knap nået at modne. Jeg har før forsøgt mig

med nogle flerårige kålsorter. Men hvis ikke sneglene skal tage dem igen, skal jeg nok vide mere om hvad jeg gør. Og have lidt mere tid.

Til gengæld er jeg mægtig permakulturel omkring mit ukrudt, som jeg synes er virkelig spændende at følge. Det meste af det er bare pænt. Men jeg får også spist en hel del skvalderkål, mælkebøtter og brændenælder.

Læs mere og find kurser og uddannelse på CrossingCircles.dk